

OPPI- SOPIMUS- KOULUTUS

Opas työnantajille

OSAO

TÖISSÄ OPPI- SOPIMUKSELLA

Opas työnantajille

Tähän oppaaseen olemme koonneet
vastauksia oppisopimuskoulutuksen erityis-
kysymyksiin työnantajan näkökulmasta.

OPPISOPIMUS ON OIKEA TYÖSUHDE!

Oppisopimuksesta hyötyy niin opiskelija kuin työnantajakin – opiskelija tuo alan uusinta teoretietoa opinnoista mukanaan työpaikalle, työnantaja auttaa opiskelijaa kehittymään ja kasvamaan alan ammattilaiseksi ja molemmat hyötyvät erilaisten näkökulmien jakamisesta.

Oppisopimuskoulutus on ammatillista koulutusta, jossa oppiminen tapahtuu pääosin työpaikalla työ- tai virkasuhteessa (tai yrittäjänä toimien).

Työnantaja maksaa opiskelijalle palkkaa. Koulutusta täydennetään tarpeen mukaan oppilaitoksella, verkko-opinnoissa ja/tai itsenäisesti opiskellen.

Oppisopimus voi olla pitkä tai lyhyt – tavoitteena voi olla kokonainen tutkinto tai osa / osia ammatillisesta perus-, ammatti- tai erikois-ammattitutkinnosta tai muu ammatillista osaamista syventävä koulutus.

Mikäli työelämässä oppiminen on palkatonta, kyseessä ei ole oppisopimus, vaan koulutussopimus.

KYSY LISÄÄ:
OSAOn
oppisopimustoimijat

Sisältö

Miten oppisopimuskoulutukseen haetaan?	4
OSAOrekry	4
Millaisin ehdoin oppisopimus voidaan solmia?	5
Osapuolten roolit ja tehtävät – mihin sitoudumme?	
Työnantaja	6
Työpaikkaohjaaja	6
Opiskelija	7
OSAO / opettaja (koulutuksen järjestäjä)	7
Osapuolten tehtävät näytöissä	8
Taloudelliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa	
Työnantajalle	
Koulutuskorvaus	8
Palkkatuki ja kuntalisä	8
Ammatillinen kuntoutus	8
Opiskelijalle	
Palkka	9
Opintososiaaliset etuudet	9
Muutostilanteet – miten toimitaan, jos tulee muutoksia?	10
Työelämäpalautteet – kerro, miten onnistuimme!	10
Yrittäjän oppisopimuskoulutus	11
Todistukset	11
Oppisopimuskoulutuksen UKK (Usein Kysyttyjä Kysymyksiä)	
Miten oppisopimusopiskelijan palkka määräytyy?	12
Maksetaanko sairausajalta palkkaa?	13
Käytetäänkö oppisopimuksessa koeaikaa?	13
Miten oppisopimusopiskelijan lomat kertyvät?	13
Miten perhevapaiden kohdalla toimitaan?	13
Voiko oppisopimusopiskelijan lomauttaa?	14
Voiko oppisopimuksen keskeyttää väliaikaisesti?	14
Voiko oppisopimuksen purkaa?	15
Minkä vakuutusten piirissä oppisopimusopiskelija on?	15
Kuuluuko työterveyshuolto oppisopimusopiskelijalle?	16
Kuka vastaa oppisopimusopiskelijan työturvallisuudesta?	16
Mitä rajoituksia liittyy nuorten (alle 18v) oppisopimukseen?	16
Mitä ilmoituksia AVille tulee tehdä?	17
Saako opiskelija työskennellä itsenäisesti?	17

Hae oppisopimus-
koulutukseen
osao.fi/oppisopimus

[OSAOn
oppisopimustoimijat](#)

Työelämän ja
opiskelijoiden
kohtaamispaikka
[OSAOREKRY](#)

Miten oppisopimus- koulutukseen haetaan?

Jos oppisopimustyöpaikka on jo valmiina / tiedossa, voidaan hakea suoraan oppisopimuskoulutukseen. Mikäli työpaikka vielä puuttuu, opiskelemaan voi hakeutua yhteishaun, jatkuvan haun tai työvoimakoulutuksen kautta. Oppisopimuskoulutukseen voi siirtyä joustavasti opintojen aikana. Kysy lisää OSAOn oppisopimustoimijoilta.

OSAOREKRY

OSAOREKRY on työelämän ja opiskelijoiden kohtaamispaikka. OSAOREKRYN kautta työnantaja voi löytää tarpeeseensa sopivan osaajan. OSAOREKRYN kautta voi tarjota koulutussopimus- ja oppisopimuspaikkoja sekä erilaisia projekteja opiskelijoille ja vastavalmistuneille.

Millaisin ehdoin oppisopimus voidaan solmia?

Oppisopimus voidaan tehdä jo työsuhteessa olevalle tai uudelle työntekijälle.

Oppisopimus tehdään aina kirjallisena ja se on määräaikainen. Oppisopimus voidaan solmia myös toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen aikana. Myös yrittäjä voi kehittää omaa osaamistaan oppisopimuskoulutuksella.

Oppisopimuksen kesto voi vaihdella noin kuukaudesta (esim. kesätyö) yli kahteen vuoteen. Kesto perustuu opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS), josta sovitaan yhteistyössä opiskelijan, työnantajan ja koulutuksen järjestäjän (OSAO) kesken. Oppisopimus voidaan sopia tutkinnon osan / osien tai vaikka kokonaisen tutkinnon suorittamisen ajaksi.

Oppisopimus päättyy sopimukseen merkityn keston päättyessä tai aikaisemmin, jos opiskelija saavuttaa sovitut tavoitteet ennen sitä. Perustellusta syystä oppisopimuksen kesto voidaan yhdessä sopien myös pidentää.

Työnantaja maksaa oppisopimusopiskelijalle työ- tai virkaehtosopimuksen mukaista **palkkaa** (tai, mikäli sitovaa työehtosopimusta ei ole, muulla tavoin sovittua kohtuullista palkkaa).

Oppisopimusopiskelijan työajan tulee olla keskimäärin **vähintään 25 tuntia / viikko**.

Työnantajan tulee tarjota opiskelijalle koulutuksen tavoitteiden mukaisia työtehtäviä, joita tekemällä hän voi oppia ammatissa tarvittavia taitoja.

Opiskelijalle nimetään työpaikalta **työpaikkaohjaaja**, jolla on riittävä ammattitaito, koulutus tai työkokemus opiskelijan ohjaamiseen ja tarvittaessa osaamisen arviointiin. Työpaikalla tulee olla tarpeelliset työvälineet työn tekemiseen sekä riittävät resurssit opiskelijan ohjaamiseen ja perehdyttämiseen.

Tutkintoa suoritettaessa opiskelijan hankkima osaaminen osoitetaan pääosin työpaikoilla tehtävillä **näytöillä**. Näytöissä tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa. Tarvittaessa näytössä osoitettua osaamista voidaan täydentää muulla osaamisen arvioinnilla. Opettaja perehdyttää työpaikan ja opiskelijan näytöihin ja arviointiin.

Työnantajalle voidaan tietyin ehdoin maksaa oppisopimuksen ajalta **koulutuskorvausta** koulutuksesta (ohjauksesta) aiheutuviin kustannuksiin. Oppisopimuksen ajalle voidaan myöntää myös palkkatukea tai kuntoutusrahaa. Tarkempaa tietoa eri tukimuodoista ja korvauksista löydät kohdasta Taloudelliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa.

Osapuolten roolit ja tehtävät – mihin sitoudumme?

TYÖNANTAJA

- Sopii opiskelijan kanssa oppimisen tavoitteiden mukaisista **työtehtävistä**.
- Valitsee **työpaikkaohjaajan** ja muut oppimista ohjaavat henkilöt, joilla on valmiudet ja resurssit ohjaustehtävän hoitamiseen. Työpaikkaohjaaja toimii usein myös näyttöjen arvioijana.
- Huolehtii siitä, että työpaikan henkilöstö tietää opiskelijan oppisopimukseen liittyvistä suunnitelmista ja työtehtävistä.
- Järjestää oppisopimuksen aikana opiskelijalle mahdollisuuden osallistua sovitusti opintoihin oppilaitoksessa, verkossa ja / tai etäopiskeluna.
- Vastaa opiskelijan työturvallisuudesta.
- Huolehtii työsuhteeseen kuuluvista vastuista ja velvollisuuksista, kuten palkan maksamisesta.
- Neuvottelee oppisopimukseen mahdollisesti tulevista muutoksista opiskelijan ja OSAOn yhteyshenkilön kanssa.
- Antaa palautetta OSAOn toiminnasta yhteistyökumppanina. Palautetta pyydetään työpaikkojen edustajilta sähköpostitse kaksi kertaa vuodessa.

TYÖPAIKKAOHJAAJA

- Vastaa opiskelijan ohjauksesta työpaikalla ja huolehtii opiskelijan perehdytyksestä.
- Tekee ohjausyhteistyötä yhdessä opettajan ja työpaikan muun henkilöstön kanssa.
- Perehtyy opintojen sisältöihin ja opiskelijan oppimisen tavoitteisiin.
- Voi osallistua myös näyttöjen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- Antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittymisestä.
- Antaa palautetta OSAOn toiminnasta yhteistyökumppanina. Palautetta pyydetään sähköpostitse työpaikkajakson päätyttyä.

Työpaikkaohjaaja voi kehittää omaa ohjausosaamistaan OSAOn tarjoamissa työpaikka-ohjaajakoulutuksissa tai perehtymällä ohjaamiseen esimerkiksi ohjaan.fi -sivustolla.

Työpaikkaohjaaja-
koulutukset
[OSAossa tai](#)
[ohjaan.fi](#)

**OSAAMISEN
OSOITTAMINEN
SUUNNITELLAAN
YKSILÖLLISESTI.**

OPIKELIJA

- Osallistuu omien opintojensa suunnitteluun.
- On työyhteisön jäsen ja palkallinen työntekijä.
- Tekee sovittuja työtehtäviä. Hankkii osaamista työpaikalla ja saa ohjausta.
- Osallistuu suunnitellusti opintoihin oppilaitoksessa, verkossa ja/tai itsenäisesti.
- Suunnittelee näyttöjä yhdessä opettajan ja työpaikan edustajan kanssa ja tekee sovitut näytöt.
- Arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan.
- Neuvottelee mahdollisista muutoksista työnantajan ja OSAOn yhteyshenkilön kanssa.
- Antaa palautetta koulutuksesta. Palautetta pyydetään sähköpostitse opintojen aloitus- ja päättövaiheessa.

OSAO/OPETTAJA (KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄ)

- Varmistaa työpaikan soveltuvuuden oppisopimukseen.
- Varmistaa työpaikkaohjaajan ohjaus- ja arviointiosaamisen ja tarvittaessa perehdyttää hänet.
- Suunnittelee opiskelijan ja työpaikan edustajan kanssa toteutettavat opinnot.
- Huolehtii oppisopimuskoulutuksen sopimusjärjestelyistä ja dokumenttien laadinnasta.
- Ohjaa opiskelijaa yhdessä työpaikkaohjaajan kanssa olemalla säännöllisesti yhteydessä työpaikkaan.
- Suunnittelee, toteuttaa ja arvioi opiskelijan mahdolliset näytöt yhdessä työpaikan edustajan kanssa.
- Valvoo, että oppisopimuskoulutusta järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti.
- Huolehtii mahdollisten muutosten käsittelystä ja neuvoo sopimusosapuolia muutostilanteissa.
- Huolehtii mahdollisten opintososiaalisten etujen ja koulutuskorvausten maksamisesta.
- Kerää palautetta koulutuksesta.

Osapuolten tehtävät näytöissä

Ammattitaidon / osaamisen osoittaminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon tai koulutuksen osittain.

Tutkintokoulutuksessa näyttösuunnitelmat kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS) jo oppisopimusta solmittaessa. Suunnitelmia voidaan täydentää ja tarkentaa koulutuksen aikana. Näytöissä on kaksi arvioijaa: oppilaitoksen edustaja (opettaja) ja työelämän edustaja. Opiskelijan työpaikkaohjaaja voi toimia myös näytön arvioijana (ellei hän ole jäävi arvioimaan; esim. perheenjäsen ei voi osallistua arviointiin).

Arvioinnissa arvioidaan opiskelijan osaamista **suhteessa tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin**. Ne määritellään tutkinnon perusteissa. Opettaja perehdyttää työelämän edustajan arviointiin. Opiskelija suorittaa näytöt suunnitelmiensa mukaisesti. Hänellä on mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin, mutta se ei vaikuta näytöstä annettavaan arvosanaan. Opettaja ja työelämän edustaja toteuttavat arvioinnin ja päättävät arvioinnista yhdessä.

Taloudelliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa

TYÖNANTAJALLE

Koulutuskorvaus

OSAO voi maksaa työnantajalle koulutuskorvausta työpaikalla koulutuksesta (ohjauksesta) aiheutuviin kustannuksiin. Koulutuskorvausta maksetaan pääsääntöisesti oppisopimuksella työllistyvien (uusi työsuhte) opiskelijoiden ohjaamisesta.

Korvaus on yritykselle veronalaista tuloa. Koulutuskorvauksen maksamisesta sovitaan oppisopimusta tehtäessä. Mikäli koulutuskorvausta maksetaan, sen maksaminen tapahtuu automaattisesti eli sitä ei tarvitse erikseen hakea. Korvaus maksetaan takautuvasti.

Palkkatuki ja kuntalisä

Jos oppisopimuksella palkataan työtön työnhakija, työnantaja voi hakea työvoimaviranomaiselta palkkatukea. Palkkatuki on harkinnanvaraista taloudellista tukea työttömän työnhakijan työllistämiseen. Osa kunnista maksaa työnantajille kuntalisää palkkatuetussa oppisopimuskoulutuksessa.

Palkkatukea on haettava hyvissä ajoin ennen työsuhteen alkamista. Oppisopimustyösuhte ei saa alkaa ennen palkkatukipäätöksen saamista, muuten tuki peruuntuu. Palkkatukea voivat hakea yritykset, muut yhteisöt, kuten yhdistykset, säätiöt, rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat ja seurakunnat, kunnat ja kuntayhtymät sekä kotitaloudet.

Ammatillinen kuntoutus

Työnantaja voi hakea oppisopimuskoulutuksen ajalta kuntoutusrahaa KELalta tai vakuutusyhtiöltä, jos oppisopimuskoulutukseen hakeutuvalla on KELan tai vakuutusyhtiön hyväksymä kuntoutussuunnitelma (ammatillinen kuntoutus).

Lisää palkkatuesta
[TE-palvelut](#) ja
[Työmarkkinatori](#)

Lisää ammatillisesta
kuntoutuksesta
[KELA](#)

OPISKELIJALLE

Palkka

Oppisopimuskoulutuksessa työnantaja maksaa opiskelijalle työ- tai virkaehtosopimuksen mukaista palkkaa. Mikäli työnantajaa ei sido yleis- tai normaalisitova työehtosopimus, tulee palkasta sopia erikseen työnantajan ja opiskelijan välillä. Katso tarkemmin kohdasta Oppisopimuskoulutuksen UKK – Miten oppisopimusopiskelijan palkka määräytyy?

Opintososiaaliset etuudet

Oppilaitoksen järjestämien opiskelupäivien ajalta opiskelija voi hakea OSAOlta opintososiaalisia etuuksia. Päivärahaan (15€/pv) opiskelija on oikeutettu, mikäli työnantaja ei maksa palkkaa ko. päiviltä. Päivärahan lisäksi opiskelija saa hakea palkattomilta opiskelupäiviltä perheavustusta, mikäli opiskelijalla on alaikäinen lapsi/lapsia huollettavanaan (17€/pv lasten lukumäärästä riippumatta).

Opiskelijalla on oikeus hakea opiskelupäiviltä matkakorvausta, jos hänellä on yhteen suuntaan yli 10 km (oppivelvollisella yli 7 km) matkaa kotoa tai työpaikalta (lähtöpai- kasta) oppilaitokselle. Matkakorvaus maksetaan edullisimman matkustustavan mukaan. Majoituskorvausta (8€/pv) opiskelija saa hakea, mikäli hän joutuu opintojen takia yöpy- mään koti/työpaikkakuntansa ulkopuolella. Opiskelija on oikeutettu yhteen matkakor- vaukseen viikossa, mikäli hän yöpyy opetukseen osallistumisen takia muualla kuin koto- naan. Majoitus- ja matkakorvauksia saa hakea riippumatta siitä, ovatko opiskelupäivät palkallisia tai palkattomia.

Muutostilanteet – miten toimitaan, jos muutoksia tulee?

Oppisopimuksen alussa sovittuihin asioihin ja tilanteisiin voi tulla muutoksia matkan varrella. Tällöin on tärkeää olla yhteydessä yhteyshenkilööne OSAOlla. **Muutoksia voidaan tehdä hyvinkin joustavasti, mutta niistä tulee sopia yhdessä kaikkien oppisopimuksen sopimusosapuolten kesken.**

Muutostilanne voi olla esimerkiksi:

- työpaikkaohjaajan vaihtuminen
- oppisopimuksen keston pidentäminen
- oppisopimuksen tavoitteiden muuttaminen, esim. tutkinnon osan vaihtaminen
- **oppisopimuksen väliaikainen keskeytys**, esim. vanhempainvapaan ajalle.
Katso lisätietoa kohdasta Oppisopimuskoulutuksen UKK
– Voiko oppisopimuksen keskeyttää väliaikaisesti?
- oppisopimuksen purkaminen. Katso lisätietoa kohdasta Oppisopimuskoulutuksen UKK – Voiko oppisopimuksen purkaa?

Olettehan yhteydessä myös, mikäli oppisopimustyönantaja vaihtuu (esim. yrityskaupan myötä). Tilanteesta riippuen saatetaan tarvita oppisopimuksen päivittämistä tai kokonaan uusi oppisopimus.

Työelämäpalautteet – kerro, miten onnistuimme!

Opetushallitus ja ammatilliset oppilaitokset keräävät työpaikoilta palautetta ohjaustyöstä ja yhteistyön sujuvuudesta. **Palautteessa ei arvioida opiskelijaa, vaan yhteistyötä koulutuksen järjestäjän eli OSAOn kanssa.**

Palautekysely lähetetään kaikille työpaikoille, joissa on koulutettu opiskelijoita oppisopimuksella ja/tai koulutussopimuksella. **Palautetta kerätään työnantajalta ja työpaikkaohjaajalta. Palautetta antamalla työpaikat ovat mukana kehittämässä ammatillisen koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta.** Myös opiskelijoilta kerätään palautetta opinnoista.

KEHITETÄÄN
KOULUTUSTA
YHDESSÄ!

Yrittäjän oppisopimuskoulutus

Valtakunnallinen
mentoripankki
oppisopimus.fi

Myös yrittäjä voi kehittää omaa osaamistaan oppisopimuskoulutuksella. Yrittäjän oppisopimuskoulutus perustuu yrittäjän ja koulutuksen järjestäjän (OSAO) väliseen sopimukseen. Koulutuksesta suurin osa suoritetaan omassa yrityksessä töitä tehden ja opintoja täydennetään tarpeen mukaan oppilaitoksessa, verkossa ja/tai itsenäisillä opinnoilla.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelevaa yrittäjää ohjaa työpaikkaohjaaja (mentori). Mentoriksi sovitaan joko yrittäjän omassa yrityksessä tai toisessa työpaikassa työskentelevä tai muutoin työpaikkaohjaajaksi soveltuva (ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä) henkilö.

Mentorina voi toimia myös toinen yrittäjä tai yksityishenkilö (esimerkiksi eläköitynyt entinen yrittäjä). Yrittäjän oppisopimuskoulutukseen voi etsiä sopivaa mentoria myös valtakunnallisesta mentoripankista

Yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa tulee toteutua:

- Yritysmuoto: toiminimi, Oy, osuuskunnan jäsen itsenäisenä yrittäjänä, Ay, Ky
- Lakisääteisesti YEL- tai MYEL- vakuutettu
- Y-tunnus
- Yrittäjän yrityksessä riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa, tarpeelliset työvälineet
- Minimi 25 h/viikko työtä yrittäjänä sellaisissa oman yrityksensä toimintaan liittyvissä tehtävissä, joissa koulutuksen tavoitteen mukainen osaaminen pystytään hankkimaan.

Todistukset

Tutkintokoulutuksesta opiskelija saa tutkintotodistuksen, kun kaikki vaadittavat tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Opiskelija saa todistuksen liitteenä opintosuoritusotteen. Opiskelija voi myös pyytää todistuksen suorittamistaan tutkinnon tai koulutuksen osista, jos kokonaista tutkintoa ei ole suoritettu. Myös muusta kuin tutkintotavoitteisesta koulutuksesta saa todistuksen.

Todistus toimitetaan sähköisessä muodossa.

Oppisopimuskoulutuksen UKK

(Usein Kysyttyjä Kysymyksiä)

Lisätietoja työssäolo-
ehdon täyttävästä
palkan määrästä
[KELA](#)

Ohjeita
palkkaukseen
[tyosuojelu.fi](#)

MITEN OPPISOPIMUSOPISKELIJAN PALKKA MÄÄRÄYTYY?

Oppisopimusopiskelija on työsuhteessa /virkasuhteessa ja työyhteisön tasavertainen jäsen. Palkkauksessa sovelletaan työ- tai virkaehtosopimuksia (TES/VES). Jos toimialalla ei ole yleissitovaa työehtosopimusta, eikä työnantaja ole sitoutunut alalla neuvoteltuun normaalisitovaan työehtosopimukseen, työnantaja ja oppisopimusopiskelija sopivat palkasta keskenään.

Vähimmäispalkan euromäärästä ei ole säädetty lailla. Työstä tulee kuitenkin maksaa alalle tavanomaisena pidettävää ja työn vaativuuteen nähden kohtuullista palkkaa. Koh-
tuullista palkkaa arvioitaessa vertailukohtana voidaan käyttää jonkin muun työehto-
sopimuksen palkkamääräyksiä, jos ne ovat lähellä työntekijän tekemää työtä. Oikeaa
palkkatasoa hakiessa voi myös hyödyntää julkaistuja palkkatilastoja, esimerkiksi Tilasto-
keskuksen Palkat ja työvoimakustannukset -tilastoa.

Palkan määrää sovittaessa on hyvä huomioida, että palkansaajan työssäoloehdon täyt-
tymiseksi palkan tulee olla tietyllä vähimmäistasolla. Lisätietoja työssäoloehdon täyttä-
västä palkan määrästä löytyy Kelan verkkopalvelusta.

Työnantaja ja opiskelija sopivat palkasta keskenään. Koulutuksen järjestäjä (OSAO)
toteuttaa oppisopimuksen sopimusjärjestelyt ja kirjaa sovitun palkan sekä palkkauksen
perusteet (esim. työehtosopimuksen nimi) oppisopimukseen.

Lisää ohjeita palkkaukseen liittyvissä asioissa voi kysyä myös työsuojeluviranomaiselta.

MAKSETAANKO SAIRAUSAJALTA PALKKAA?

Oppisopimusopiskelijalle kuuluvat työntekijän lakisääteiset oikeudet kuten sairausajan palkka. Työntekijällä, joka on sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työtään, on oikeus sairausajan palkkaan. (Työsopimuslaki 55/2001, 11 §.) Palkan maksun jatkuminen (ajallinen kesto) riippuu siitä, kuinka kauan työntekijä on ollut työnantajalla töissä.

Mikäli sairausloma pitkittyy (yli 4 viikkoa), keskeytetään oppisopimus väliaikaisesti sairausloman ajalle, koska osaamisen hankkiminen ei tuona aikana toteudu työpaikalla suunnitelman mukaan. Ota tällaisessa tilanteessa yhteyttä yhteyshenkilösi OSAOlla. Katso lisätietoa kohdasta [Voiko oppisopimuksen keskeyttää väliaikaisesti?](#)

KÄYTETÄÄNKÖ OPPISOPIMUKSESSA KOEAIKAA?

Työnantaja ja työntekijä **voivat sopia** työsuhteen alkuun sijoitettavasta koeajasta. Koeaika saa olla korkeintaan puolet oppisopimuksen kestosta, mutta ei enempää kuin kuusi kuukautta. Jos työnantaja on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta, tulee työnantajan huomioida myös siinä olevat määräykset koeajasta. Mahdollinen koeaika kirjataan oppisopimukseen.

Koeajan kuluessa oppisopimus voidaan molemmin puolin purkaa. Purkamista ei voi kuitenkaan tehdä syrjivillä tai muutoin koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisilla perusteilla.

MITEN OPPISOPIMUSOPISKELIJAN LOMAT KERTYVÄT?

Oppisopimusopiskelijalle kuuluu työntekijän oikeus vuosilomaan. Työntekijälle kertyy työsuhteen aikana vuosilomaa, jonka ajalta maksetaan palkka.

Lomapäivien lukumäärä ja loman ajalta maksettava palkka tai korvaus lasketaan vuosilomalain sekä mahdollisen työnantajan sitovan työehtosopimuksen perusteella.

Oppilaitoksen loma-ajat eivät vaikuta oppisopimusopiskelijan lomiin, vaan opiskelija sopii vuosilomien pitämisestä työnantajansa kanssa. Lomien ajoituksessa on kuitenkin hyvä huomioida mahdolliset oppilaitoksella järjestettävät lähiopetuspäivät ja opintojen eteneminen.

MITEN PERHEVAPAIEN KOHDALLA TOIMITAAN?

Työsopimuslaissa (55/2001) on säädetty työntekijän oikeuksista vapaaseen erilaisissa elämäntilanteissa, kuten työntekijän raskauden, lapsen syntymän tai pienen lapsen hoidon varalta. Oikeudet koskevat myös oppisopimusopiskelijaa.

Mikäli oppisopimusopiskelija jää pidemmälle vapaalle (kesto yli 4 viikkoa), keskeytetään oppisopimus väliaikaisesti, koska osaamisen hankkiminen ei tuona aikana toteudu suunnitelmien mukaan. Ota tällaisessa tilanteessa yhteyttä yhteyshenkilösi OSAOlla. Katso lisätietoa kohdasta [Voiko oppisopimuksen keskeyttää väliaikaisesti?](#)

Lisää tietoa
lomautuksesta
oppisopimussuhteessa
tyosuojelu.fi

VOIKO OPPISOPIMUSOPISKELIJAN LOMAUTTAA?

Oppisopimus tehdään aina määräajalle. Työnantaja saa lomauttaa määräaikaisessa työsuhteessa olevan työntekijän vain, jos tämä tekee työtä vakituisen työntekijän sijaisena ja jos työnantajalla olisi oikeus lomauttaa vakituinen työntekijä, jos hän olisi työssä. Lomautukselle on oltava työsopimuslain mukainen peruste. Jos työntekijä on rekrytoitu määräaikaiseen oppisopimussuhteeseen, työnantaja ei yleensä siis voi lomauttaa häntä.

Jos sen sijaan tehdään (määräaikainen) oppisopimus toistaiseksi voimassa olevan työsuopimuksen aikana, ei oppisopimuskoulutus muuta alkuperäistä työsuhdetta määräaikaiseksi. Tällöin työntekijän voi lomauttaa.

Edellä kuvattu koskee työnantajan yksipuolista lomautusoikeutta. Työnantaja ja työntekijä voivat **yhdessä sopia** määräaikaisesta lomauttamisesta silloin, kun se on tarpeen työnantajan toiminnan tai taloudellisen tilanteen vuoksi. (Työsopimuslaki 55/2001, 5 luku 2§.)

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) ei käsittele lomauttamista. Jos työpaikalla järjestettävä koulutus ei kuitenkaan **syystä tai toisesta** toteudu sovitulla tavalla (esim. keskimäärin vähintään 25h/vko työtä ei toteudu tai työpaikkaohjaus ei toteudu sovitusti), ottakaa yhteyttä yhteyshenkilöönne OSAOlla. Keskustellaan tilanteesta ja suunnitellaan jatkoa yhdessä.

VOIKO OPPISOPIMUKSEN KESKEYTTÄÄ VÄLIAIKAISESTI?

Oppisopimus voidaan perustellusta syystä keskeyttää määräajaksi. Oppisopimus ja sitä koskevat ehdot eivät ole kyseisenä aikana voimassa. Halutessaan opiskelija voi yleensä kuitenkin jatkaa opintojaan muulla tavoin, vaikka oppisopimus olisikin keskeytettynä.

Oppisopimusta ei ole tarpeen keskeyttää, jos on kyse lyhyestä (alle neljän viikon) tauosta työskentelyssä (esim. lyhyt sairausloma tai vuosiloma).

Mikäli tauko työskentelyssä on yli neljän viikon mittainen, oppisopimus keskeytetään väliaikaisesti.

Työpaikalla järjestettävä koulutus ei tällöin toteudu sovitulla tavalla. Ottakaa siinä tapauksessa yhteyttä yhteyshenkilöönne OSAOlla. Väliaikaisesta keskeytyksestä toimitetaan sopimusosapuolille muutoslomake sähköisesti allekirjoitettavaksi.

Oppisopimuksen väliaikaisen keskeytyksen syitä voivat olla esim. sairausloma, vanhempainvapaa, asevelvollisuus, siviilipalvelus, naisten vapaaehtoinen asepalvelus tai muu perusteltu syy.

Tutustu lakeihin
tarkemmin
fnlex.fi

VOIKO OPPISOPIMUKSEN PURKAA?

Mikäli pohditte oppisopimuksen purkamista, ottakaa yhteyttä yhteyshenkilöönnne OSAOlla. Oppisopimuksen purkaminen on tietyin ehdoin mahdollista. Oppisopimuksen purkamisesta täytetään kirjallinen muutoslomake, jonka sopimusosapuolet allekirjoittavat sähköisesti.

Oppisopimuksen voi purkaa (milloin tahansa) sopijapuolten yhteisellä sopimuksella. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 75§). Oppisopimuksen saa purkaa puolin ja toisin myös koeajalla (TSL 55/2001, luku 1. 4 §). Työsopimusta ei saa kuitenkaan purkaa syrjivillä tai muutoin koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisilla perusteilla.

Työsopimukseen perustuvan oppisopimuksen saa purkaa lisäksi:

- Työnantajan lopetettua liikkeensä, tultua asetetuksi konkurssiin tai kuoltua (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 75 §).
- Työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 4 §:ssä ja 8 luvun 1 ja 3 §:ssä säädettyillä perusteilla (esimerkiksi työstä poissaolo vähintään 7 pv ilmoittamatta tai vakava työhön liittyvien velvoitteiden rikkominen).
- Koulutuksen järjestäjän (OSAO) luvalla **työsopimuslaissa säädettyillä irtisanomisperusteilla** (55/2001 7.luku). Kyseisessä lain kohdassa käsitellään esim. henkilön työntekoaikaa, mahdollisia taloudellisia ja tuotannollisia irtisanomisen perusteita sekä liikkeen luovutusta.
- Koulutuksen järjestäjä voi purkaa oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen **opiskelijaa ja työnantajaa kuultuaan**, jos työpaikalla järjestetyssä koulutuksessa ei noudateta lain (531/2017) tai sen nojalla annettujen säädösten tai oppisopimuksen ehtoja. Tällöin oppisopimus katsotaan purkautuneeksi.
- Oppisopimus katsotaan purkautuneeksi myös siinä tapauksessa, että koulutuksen järjestäjä on L 531/2017 81 §:n nojalla peruuttanut opiskelijan opiskeluoikeuden. (Syynä voi olla esimerkiksi toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden vakava vaarantaminen; ks. esim. sora -lainsäädäntö.)

Yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa sopimuksen saa purkaa:

- Koulutuksen järjestäjä ja oppisopimuskoulutusta saava yrittäjä voivat purkaa yhteisellä sopimuksella oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen.
- Koulutuksen järjestäjä voi myös purkaa oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen yksipuolisesti yrittäjää kuultuaan, jos koulutuksessa ei noudateta koulutuksen järjestäjän ja yrittäjän välillä tehdyn sopimuksen ehtoja.

MINKÄ VAKUUTUSTEN PIIRISSÄ OPPISOPIMUSOPISKELIJA ON?

Työnantajan on otettava pakolliset lakisääteiset vakuutukset työntekijöilleen (mukaan lukien oppisopimusopiskelija).

Mikäli työnantaja maksaa palkan myös opiskelijan ollessa lähiopetuksessa oppilaitoksella, on työnantajan tapaturmavakuutus voimassa myös näiden päivien aikana. Mikäli koulupäivät ovat palkattomia, on opiskelija oppilaitoksen (OSAO) vakuutusten piirissä.

KUULUUKO TYÖTERVEYSHUOLTO OPPISOPIMUSOPISKELIJALLE?

Ennalta ehkäisevä työterveyshuolto kuuluu kaikille työssä käyville työntekijöille (mukaan lukien oppisopimusopiskelija) työsuhteen laadusta ja kestosta riippumatta. Työterveyshuolto on toimintaa, jonka järjestää ja kustantaa työnantaja. Työterveyshuolto edistää terveellistä työympäristöä ja turvallisia työoloja. Yritys voi **halutessaan** lisätä myös sairaanhoitopalvelut työterveyshuoltoonsa.

KUKA VASTAA OPPISOPIMUSOPISKELIJAN TYÖTURVALLISUUDESTA?

Työnantaja vastaa opiskelijan työturvallisuudesta oppisopimuksen aikana. Työnantaja vastaa työpaikan vaarojen arvioinnista ja työn jatkuvasta tarkkailusta sekä tarvittavista kehittämistoimista.

Työnantajan velvoitteita ovat esimerkiksi työntekijälle annettava opastus ja ohjaus sekä tarvittavien suojainten ja apuvälineiden hankinta. Työntekijän velvollisuuksiin kuuluvat mm. työnantajan antamien ohjeiden noudattaminen sekä mahdollisesti työpaikalla havaitsemiensa puutteiden ja vikojen ilmoittaminen työnantajalle.

MITÄ RAJOITUKSIA LIITTYY NUORTEN (ALLE 18 V.) OPPISOPIMUKSIIN?

Laki nuorista työntekijöistä 998/1993 sisältää säädöksiä mm. nuorten työajoista, ylitoista, työajan sijoittelusta, tauoista sekä vuorokausi- ja viikkolevosta. Nämä säädökset koskevat myös oppisopimusopiskelijoita.

15-vuotta täyttänyt voi itse tehdä ja päättää työsopimuksensa. Huoltajalla on kuitenkin oikeus purkaa nuoren työntekijän työsopimus, jos se on hänen mukaansa tarpeen nuoren kasvatuksen, kehityksen tai terveyden takia.

Työnantajan on pidettävä **luettelo**a kaikista alle 18 v. nuorista, joiden työsuhde (ml. oppisopimus) kestää vähintään kaksi kuukautta. Luetteloon kirjataan nuoren täydellinen nimi ja syntymäaika, osoite, huoltajan nimi ja osoite, työsuhteen alkamisaika sekä selvitys työtehtävistä.

Nuoren opiskelu muissa oppimisympäristöissä (kuten oppilaitoksella) sekä työaika yhteensä ei saa ylittää kahdeksaa tuntia vuorokaudessa eikä 40 tuntia viikossa.

Oppivelvollisuuden kuuluvaa koulutusta suorittavan työntekijän työaika on sijoitettava siten, ettei se ole esteenä suunnitelman mukaiseen koulutukseen osallistumiselle. Työntekijällä on oikeus kieltäytyä työvuorosta, joka estää hänen osallistumisensa opetukseen.

Jotkut työt on katsottu niin vaarallisiksi tai haitallisiksi, että näiden teettämistä nuorilla on rajoitettu tai ne on jopa kokonaan kielletty (ks. tarkemmin seuraava kappale). Nuori on aina perehdytettävä haitallisiin ja vaarallisiin töihin erityisen huolellisesti. Työn turvallisuudesta sekä opastuksesta ja ohjauksesta täytyy huolehtia. Työvälineiden ja suojainten tulee olla nuorelle sopivia ja turvallisia.

[Aluehallintovirasto](#)

Työ- ja
elinkeinoministeriö:

[Nuoret työntekijät](#)

[Nuorille sopivat työt](#)

[Nuorilta kielletyt työt](#)

Valtioneuvosto:

[Nuorille haitalliset
työt](#)

[Nuorille vaaralliset
työt](#)

MITÄ ILMOITUKSIA AVILLE TULEE TEHDÄ?

Kun koulutuksen järjestäjä (OSAO) laatii alle 18-vuotiaalle opiskelijalle oppisopimusta, tulee varmistaa, että työnantaja on tehnyt työturvallisuuslain (738/2002) 10 §:n edellyttämän **työn vaarojen selvityksen ja arvioinnin**. Jos oppisopimuskoulutuksessa tehdään työtehtäviä, **jotka edellyttävät ilmoitusta** työsuojeluviranomaiselle (ks. esimerkkiluettelo; sosiaali- ja terveysministeriön asetus 188/2012), laaditaan oppisopimuksen suunnittelun yhteydessä myös ilmoitus työsuojeluviranomaiselle aluehallintoviraston (AVI) työsuojelun vastuualueelle, ellei sellaista ole vielä tehty. Ilmoituksen laatii koulutuksen järjestäjä (käytännössä yleensä opettaja) yhdessä työnantajan kanssa.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos samasta työpaikasta on tehty ilmoitus vuoden sisällä eivätkä olosuhteet ole merkittävästi muuttuneet. AVI:lle tulee toimittaa tieto, kuinka paljon opiskelijoita ko. työpaikassa vuoden mittaan on. Ilmoituksen tekemisessä suositellaan käyttämään AVIn valmista lomaketta.

Työn teettämiseen liittyvistä rajoituksista nuorilla (esim. työajan sijoittelun tai tiettyjen työtehtävien tekemisen suhteen) voi poiketa vain, jos aluehallintoviraston (AVI) työsuojelun vastuualue myöntää siihen **poikkeusluvan**. Näissä tilanteissa tulee liittää selvitys valvonnan järjestämisestä ja tarpeellisesta perehdyttämisestä myös oppisopimuksen liitteeksi. **Nuorten työntekijöiden työskentelyä koskevat poikkeusluvut haetaan koko Suomen osalta Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta.**

Katso tarkemmin:

- Nuorilta kielletyt ja nuorille vaaralliset työt – Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu.
- Luvat, ilmoitukset ja hakemukset - Yritys tai yhteisö - Aluehallintovirasto (avi.fi).
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta (188/2012)
- Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä (475/2006)

SAAKO OPPISOPIMUSOPISKELIJA TYÖSKENNELLÄ ITSENÄISESTI?

Työnantaja arvioi opiskelijan osaamista ja päättää työtehtävistä sen perusteella. Opin-tojen edetessä ja työkokemuksen karttuessa oppisopimusopiskelija suoriutuu työtehtävistä yhä itsenäisemmin. On kuitenkin tärkeää muistaa, että opiskelijalla on aina oikeus opetukseen ja ohjaukseen.

Itsenäisestä työskentelystä on myös erilaisia alakohtaisia ohjeita ja määräyksiä. Joissakin työtehtävissä vain alan tutkinnon suorittaneet henkilöt saavat työskennellä yksin. Työnantaja selvittää alakohtaiset edellytykset ja mahdollisuudet itsenäiselle työskentelylle.

Palkkatietoja löytyy eri alojen ammattijärjestöjen verkkosivuilta.

www.oppisopimus.fi

www.kela.fi/mika-on-tyossaoloehto

www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/palkka

[TEM Palkkatuki](#)

[KELA kuntoutusraha](#)

Kuntoutusrahasta löytyy lisätietoa myös työeläkevakuutusyhtiöiden sivuilta.

[OSAO / Opintososiaaliset edut](#)

Yleissitovaksi vahvistetut työehtosopimukset löytyvät Finlex-verkkopalvelusta.

www.finlex.fi/fi/viranomaiset/tyoehto/

Työsopimuslaki (2001/55)

www.finlex.fi

Tyosuojelu.fi

KYSY LISÄÄ

[OSAOn oppisopimustoimijat](#)